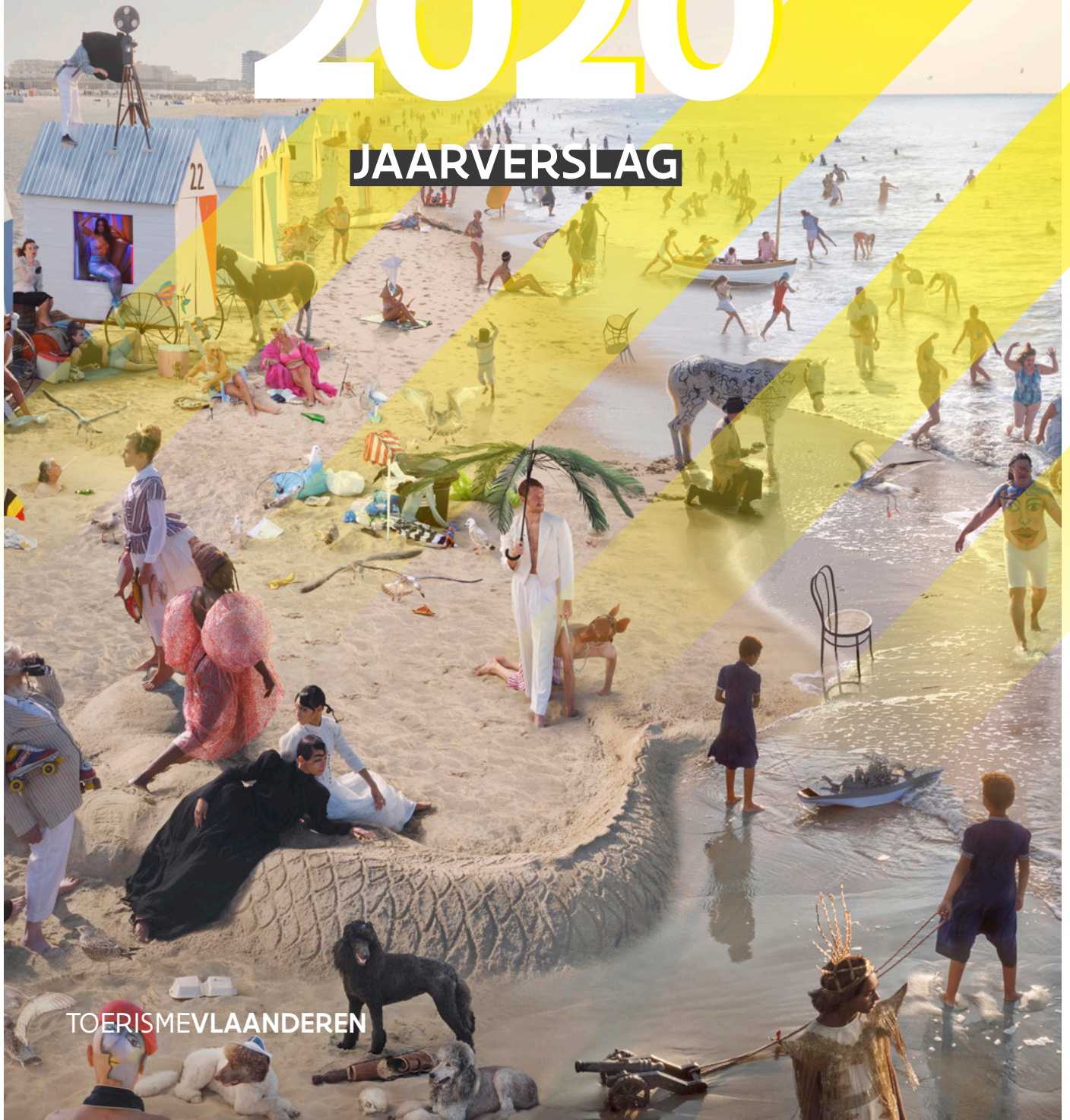

Vlaanderen
is toerisme

2020

JAARVERSLAG

TOERISMEVLAANDEREN

Beste lezer

Nietsvermoedend doken we op 1 januari 2020 vol enthousiasme het nieuwe jaar in. De agenda was druk gevuld, de vooruitzichten goed. 2020 beloofde een jaar te worden met alweer tal van unieke projecten en boeiende samenwerkingen. Niemand die kon vermoeden dat die plannen ergens midden maart bruusk verstoord zouden worden, laat staan dat het toerisme in Vlaanderen een ongezien moeilijk jaar tegemoet ging. Want laat ons er geen doekjes omwinden: 2020 was loodzwaar. Het was een jaar met enorme tegenslagen en trieste dieptepunten. Een jaar waarin onzekerheid de bovenhand nam en het toerisme in Vlaanderen in het hart werd getroffen.

Dat we 2020, het jaar waarin alle ellende begon, liefst zo snel mogelijk willen vergeten, is volkomen begrijpelijk. Maar toch vind ik het belangrijk om te durven uitspreken dat er ook lichtpuntjes waren – hoe moeilijk het vaak ook was om die tussen de vele tegenslagen door te kunnen ervaren. Want tegelijk was 2020 ook een jaar van hoop, verbindingskracht en creativiteit. Nooit eerder waren de veerkracht en inventiviteit van de toeristische sector zo zichtbaar als in 2020. Zelfs in de meest moeilijke omstandigheden lieten toeristische ondernemers in heel Vlaanderen zich van hun beste kant zien. Mijn bewondering hiervoor is groot. Bedankt aan iedereen die mee zorgde voor die lichtpuntjes, groot of klein.

Ook binnen Toerisme Vlaanderen zelf was 2020 een woelig jaar vol onverwachte wendingen. Uitdagende tijden vragen om optimale ondersteuning en dat is dan ook waar we op focusten. Zowel voor als achter de schermen stelden we vanaf midden maart alles in het werk om de toeristische sector zo goed als mogelijk bij te staan in de crisis. Door middel van overleg, monitoring en gerichte communicatie probeerden we om zoveel mogelijk toeristische ondernemers door

de crisis heen te loodsen. In de tussentijd bleven we de bestemming Vlaanderen actief onder de aandacht brengen in het buitenland en volop investeren in de relaties met onze partners. Het gros van onze acties kon dan wel niet doorgaan op de initieel geplande manier, simpelweg alles afgelasten was geen optie. Dankzij de flexibiliteit, creativiteit en motivatie van alle medewerkers en onze partners kwamen er zelfs in 2020 tal van unieke acties en projecten van de grond. Daarnaast werd er ook al intensief gewerkt aan een plan om het toerisme in Vlaanderen te herstellen na de crisis.

Een jaarverslag schrijven over een jaar met zoveel slecht nieuws...het is (gelukkig) niet iets waar we vertrouwd mee zijn. Maar ook als de realiteit anders uitpakt dan je in gedachten had, moet je dit als organisatie onder woorden durven brengen. In dit verslag gaan we de harde feiten en cijfers dan ook niet uit de weg. De impact van de coronacrisis op het toerisme in Vlaanderen was nu eenmaal enorm in 2020. En dat mogen we niet ontkennen. Maar tegelijk was 2020 meer dan enkel corona, laat ons ook dat niet vergeten. Zoals hierboven al aangegeven, slaagden we er samen met onze partners in om – ondanks de moeilijke omstandigheden – toch heel wat projecten en acties te doen slagen. Ook die verwezenlijkingen kregen uiteraard een plaatsje in dit verslag.

De realiteit van 2020 is hard en daarom is het misschien niet helemaal op zijn plaats om je veel leesplezier te wensen. Laat ons – bij wijze van afsluiter – dan toch maar al even vooruitblikken. We zijn er zeker nog niet, maar er komen hoe dan ook betere tijden aan. De komende jaren zal het toerisme in Vlaanderen heropleven. Laat ons daar samen naartoe leven. Laat ons – van zodra de omstandigheden dat weer toelaten – samen het toerisme in Vlaanderen opnieuw laten floreren.

Laat ons samen
het toerisme
in Vlaanderen
opnieuw laten
floreren

Peter De Wilde, CEO

INHOUD

EDITO: Boodschap van de CEO

2020, een moeilijk jaar voor de toeristische sector: **enkele cijfers**

CORONACRISIS: we boden ondersteuning waar mogelijk

2020 WAS MEER DAN ENKEL CORONA: we zorgden ervoor dat geplande projecten en initiatieven toch konden doorgaan

**2020 WAS OOK HET JAAR WAARIN
DE REIZEN NAAR MORGEN-VISIE
VERDER WERD UITGETEKEND EN
DE STRATEGIE MEER VORM KREEG**

PAGINA 32

P.

02

06

12

29

COLOFON

Verantwoordelijk uitgever

Peter De Wilde,
Toerisme Vlaanderen,
Grasmarkt 61, 1000 Brussel

Wettelijk depot

D/2021/5635/11/1

Contact

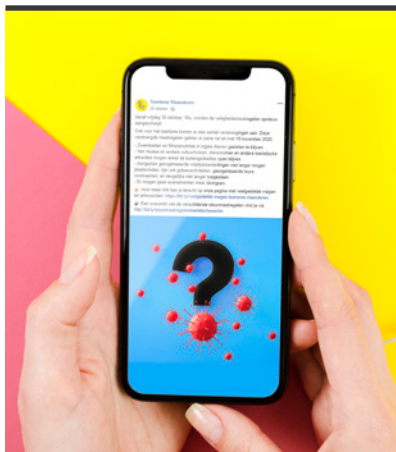
communicatie@toerismevlaanderen.be

Meer informatie

www.toerismevlaanderen.be

Copyrights

TOERISMEVLAANDEREN, iStock, Athos Burez, Christophe Van der Eecken, Nick Decombel, Kris Jacobs, Dieter Telemans, Art in Flanders vzw, Stad Gent en Piet De Kersgieter. Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

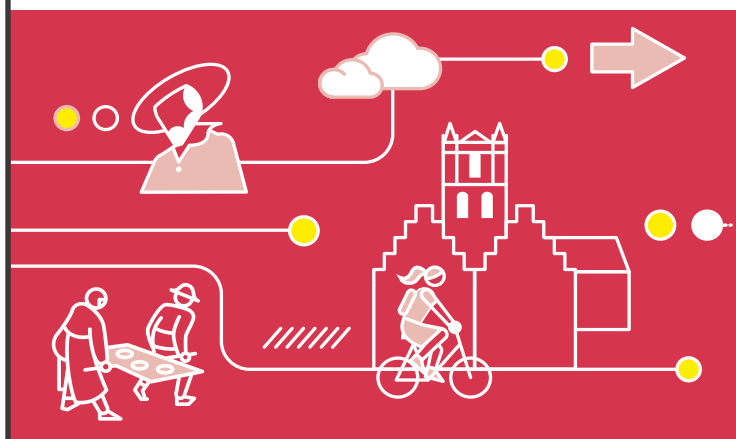
Corona-communicatie
naar de toeristische
sector

16

Vlaanderen als kwalitatieve en
innoverende congresbestemming **39**

43 Toeristisch Vlaanderen in het buitenland

**OMG!
VAN
EYCK
WAS
HERE.**

2020 was
het Van Eyck-jaar **30**

34 Subsidie- en
hefboomprojecten

2020, een moeilijk jaar voor de toeristische sector: enkele cijfers

Om de hard getroffen toeristische sector door de loodzware crisis heen te loodsen, probeerden we in 2020 zoveel mogelijk ondersteuning te bieden op verschillende niveaus.

Lees verder op de volgende pagina's.

2020, een moeilijk jaar voor de toeristische sector: enkele cijfers

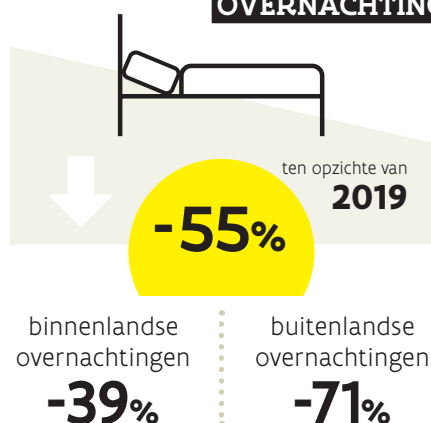
Om een herstelverhaal mogelijk te maken, is het in de eerste plaats belangrijk om de gevolgen van de crisis in beeld te brengen. Daarom startten we in maart 2020 met het actief monitoren en onderzoeken van de impact van de coronacrisis op de toeristische sector. Dit bood ons al tal van nuttige inzichten en de mogelijkheid om daarop in te spelen.

BOEKINGS- EN OVERNACHTINGSCIJFERS IN VLAANDEREN

BOEKINGEN ⁽¹⁾

OVERNACHTINGEN ⁽²⁾

AANKOMSTEN IN VLAANDEREN EN BRUSSEL ⁽²⁾

JAAR	TOTAAL	BINNENLANDSE	BUITENLANDSE
2019	14,3 miljoen	6,5 miljoen	7,8 miljoen
2020	5 miljoen	3 miljoen	2 miljoen

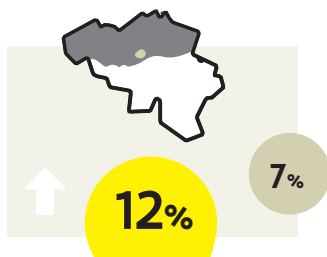
-62% **-49%** **-74%**

(1) Via data van de Vlaamse boekingsmodule Stardeck kregen we zicht op de impact van de coronacrisis op de boekingscijfers van meer dan 600 hotels, 242 b&b's en 127 vakantiewoningen.

(2) De aankomst- en overnachtingscijfers zijn voorlopig en afkomstig van de FOD Economie en worden later in 2021 nog van een update voorzien.

HET REISGEDRAG VAN DE BELG TIJDENS DE ZOMER VAN 2020

● voor corona ● sinds corona

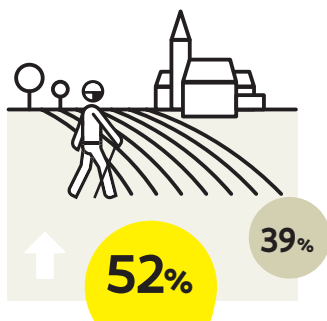

12% van de Belgen ging deze zomer op **vakantie in Vlaanderen**.

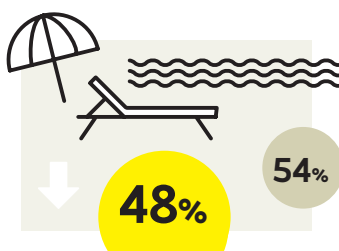
Tijdens de maanden mei en juni peilden we om de twee weken naar de reisintenties van de Belgen voor de zomer van 2020 en naar wijzigende voorkeuren. Ook in september voerden we een peiling uit, maar dan met het doel om enerzijds terug te kijken op het reisgedrag tijdens de zomervakantie en anderzijds vooruit te kijken op het najaar.

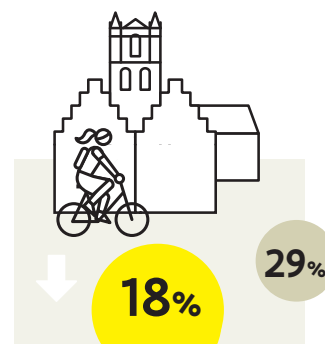
14% van de Belgen **annuleerde geboekte zomervakanties** in Vlaanderen.

Meer Belgen waren geneigd een vakantie door te brengen in een **landelijke omgeving**.

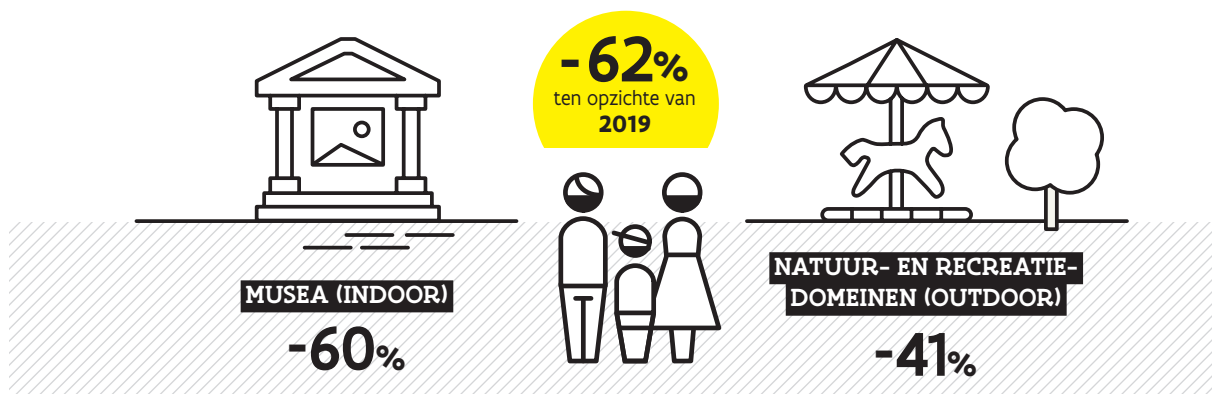

Kustbestemmingen bleven ook in 2020 populair, maar **verloren wel aan aantrekkingskracht**.

Ook **stedelijke omgevingen** werden als **minder aantrekkelijk** beschouwd.

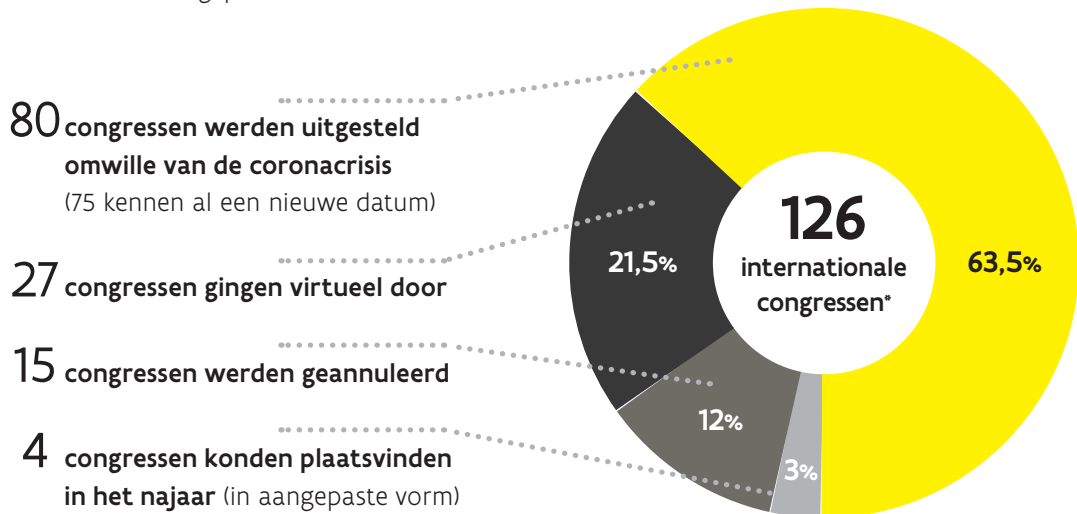
BEZOEKERSCIJFERS VAN MUSEA EN ATTRACTIES

Meer informatie over onze coronamonitoring:
www.toerismevlaanderen.be/corona/monitoringcorona

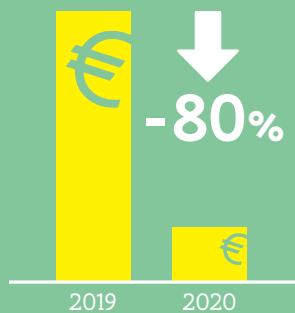
IMPACT CONGRES- EN EVENEMENTENSECTOR

Tussen maart 2020 (start eerste lockdown in België) en eind december 2020 waren er in totaal **126 internationale congressen*** in Vlaanderen gepland.

* Het gaat om internationale meerdaagse congressen, georganiseerd door/voor Associaties in Vlaamse steden Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Mechelen, Leuven en Oostende.

Toerisme Vlaanderen bood ook ondersteuning bij het onderzoek naar de impact van de coronamaatregelen op de Belgische evenementensector uitgevoerd door het expertisecentrum Publieke Impact van de Karel de Grote Hogeschool. Daaruit blijkt dat:

- de evenementensector in België in 2020 een **omzetverlies** verwacht van **80%** ten opzichte van 2019, als gevolg van de coronamaatregelen.
- **één op vijf** eventbedrijven in de laatste drie maanden van 2020 **mensen heeft moeten laten gaan**.

Wat met de toekomst?

Duurzaamheid en “fly shaming” zetten het traditionele conferentiemodel al een tijdje onder druk. Veel organisatoren maken om deze reden de overstap van een fysiek naar een digitaal of hybride evenement. Op lange termijn zal dit een essentieel onderdeel van het business-model blijven.

“Hybride” betekent een fysieke bijeenkomst waar tegelijkertijd ook een online publiek aan deelneemt.

[1] ICCA, International Congress and Convention Association

[2] EventMB is een online platform voor eventprofessionals, en onderdeel van Skift, het grootste en meest invloedrijke reismediabedrijf ter wereld.

[3] Professional Conference Management Association: COVID-19 Recovery Dashboard Survey: Looking Toward 2021

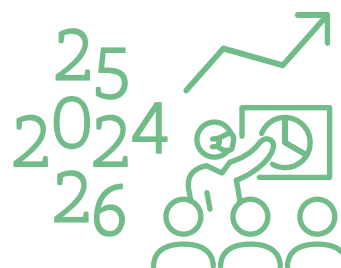
Dit wordt onderbouwd door diverse onderzoeken, waarbij duidelijk wordt dat door COVID-19 een nieuwe trend is ingezet. **Meetings en congressen zullen in de toekomst steeds vaker een digitale component hebben:**

- Een bevraging van **ICCA**^[1] bij Associatie managers in mei 2020, toont aan dat 84% onder hen van plan is om in de toekomst hybride en digitale elementen op te nemen in evenementen, vanuit een overtuiging dat dit zal leiden tot een grotere opkomst.
- Een onderzoek gevoerd door **EventMB**^[2] in juni 2020 bij 1.700 eventprofessionals - waaronder 1.000 planners - toonde aan dat 62% van de ondervraagde meeting planners hun toekomstige evenementen hybride zullen maken.
- Uit een enquête van **PCMA**^[3] in juli 2020 is gebleken dat 37% van de planners hybride evenementen als de weg vooruit ziet.

Ruim de helft van de Vlaamse evenementorganisatoren (53%) was in 2020 al gestart met het opzetten van digitale/online of ‘hybride’ events.

VERWACHTE HERSTEL VAN HET TOERISME IN VLAANDEREN

We verwachten een herstel van het **binnenlands toerisme** in Vlaanderen tegen **2024** ... en van het **buitenlands toerisme** tegen **2025-2026**.

*We boden
ondersteuning
waar mogelijk*

Om de hard getroffen toeristische sector door de loodzware crisis heen te loodsen, probeerden we in 2020 zoveel mogelijk ondersteuning te bieden op verschillende niveaus.

Lees verder op de volgende pagina's.

4,5
miljoen euro

voor tussenkomst in de vaste kosten van erkende zorgverblijven die niet gecompenseerd worden door andere steunmaatregelen.

5
miljoen euro

voor sociale kortingen die toeristische logies en attracties geven aan mensen in armoede.

We voerden actief lobbywerk bij de regering voor het invoeren van steunmaatregelen*. In totaal werd er door de Vlaamse regering een noodfonds vrijgemaakt van:

28,45
miljoen euro

2,5
miljoen euro

voor een heropstartsubsidie voor vakantie-organisaties die jaarlijks een vakantie mogelijk maken voor mensen die vakantiedrempels ervaren.

11,5
miljoen euro

voor jeugdverblijfscentra, ter compensatie van de geleden verliezen.

5
miljoen euro

voor sociaal toerisme, voor onder meer:

- een verhoging van het totaalbudget van de projectoproep 'Iedereen Verdient Vakantie' voor zowel dit als volgend jaar
- de oprichting van een fonds voor iedereen verdient vakantie,
- de financiering van een bijkomende overheidsopdracht voor het organiseren van vakanties voor kwetsbare groepen en een heropstartsubsidie voor Rap-op-Stapkantoren.

* Al deze middelen komen bovenop de generieke inspanningen die Toerisme Vlaanderen levert voor deze doelgroepen.

Extra steunmaatregelen

- Er kwam een Vlaams beschermingsmechanisme voor bedrijven met een serieuze omzetsdaling en een terugbetaalbaar voorshot voor de congres- en evenementensector.
- Toerisme Vlaanderen inde in 2020 geen erfpacht bij de verblijven die een erfpacht hebben lopen bij ons, een maatregel ter waarde van **1 miljoen euro**.

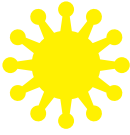
Meer informatie:

www.toerismevlaanderen.be/nieuws/coronavirus-concrete-steunmaatregelen-voor-toeristische-sector

MONITORING VAN TRENDS EN CIJFERS

Zoals eerder aangegeven is herstel niet mogelijk zonder de broodnodige kennis. **Vanaf pagina 8 vind je een overzicht van belangrijke data** die we verzamelden en die een zicht bieden op de impact van de coronacrisis op de toeristische sector in 2020.

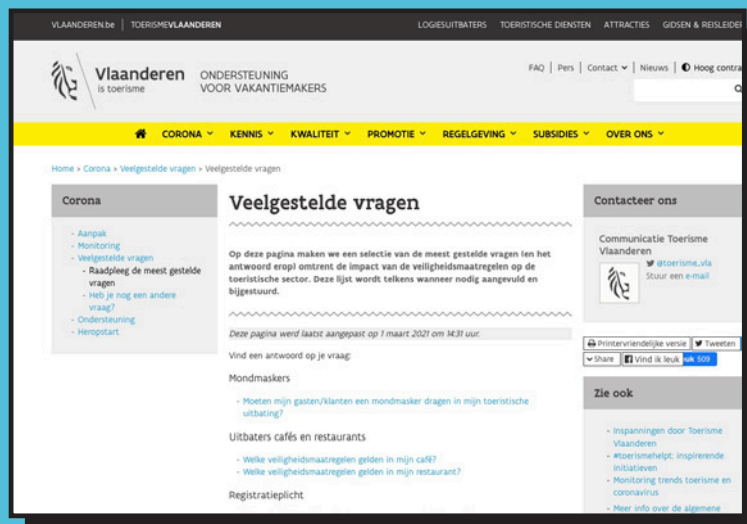
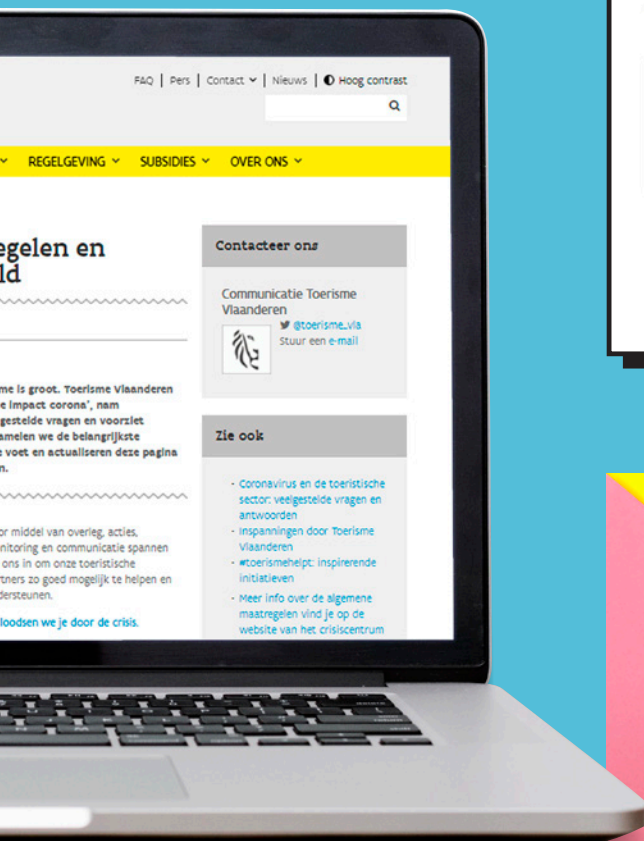
Corona-communicatie naar de toeristische sector

We volgden alle ontwikkelingen op de voet en communiceerden actief naar de toeristische sector. Enkele voorbeelden:

- Onze **webpagina met veelgestelde vragen en antwoorden** kreeg telkens na de aankondiging van nieuwe maatregelen een update:
 - Dit gebeurde binnen het uur na afloop van de persconferentie van het overlegcomité (**#toerismehelpt**).
 - Via onze socialemediakanalen en nieuwsbrief brachten we de toeristische sector proactief op de hoogte van deze updates.
- Ook de **protocollenpagina** op onze website werd bijgewerkt wanneer nodig.

Op een **algemene corona-webpagina** bundelden we alle nuttige informatie over de coronacrisis.

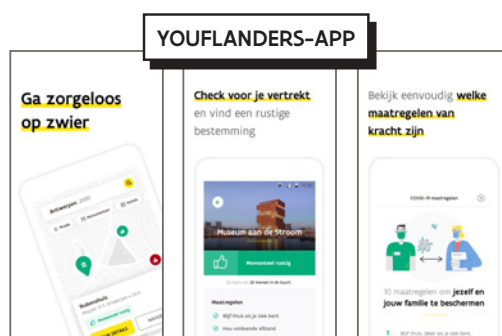
LANCERING VLAANDEREN VAKANTIELAND 2.0

Onder de noemer **Vlaanderen Vakantieland 2.0** sloegen de provinciale toeristische organisaties, de toeristische diensten van de Vlaamse kunststeden, Logeren in Vlaanderen Vakantieland vzw en Toerisme Vlaanderen de handen in elkaar om samen met alle private en publieke toeristische partners in ons land **het herstel van het binnenlands toerisme** mogelijk te maken.

Voor de start van de zomer ontwikkelden we de mobiele **applicatie YouFlanders** voor toeristische uitbaters én bezoekers om een zorgeloze vakantie in Vlaanderen mogelijk te maken.

Er kwam een uitgebreide sensibiliseringscampagne om bezoekers te sensibiliseren over **'het nieuwe reizen'** en een **brede binnenlandse inspiratiecampagne** die mensen uitnodigde om te overnachten in Vlaanderen Vakantieland.

Begin juni verscheen als bijlage in alle Vlaamse kranten onze katern **'De zomer van 2020'**. Daarin zetten we onder meer de voordelen uiteen van een vakantie in Vlaanderen en deelden we tips voor een onvergetelijke vakantie.

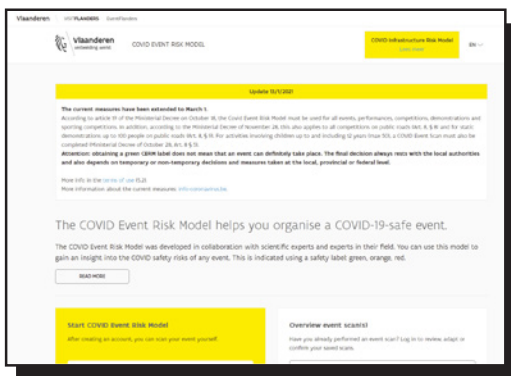

We
hebben
jullie
gemist.

#welkomterug

Inspanningen om veilige events en congressen te organiseren

Bij de heropstart van de eventsector na de eerste lockdown lanceerden we het **COVID Event Risk Model** om evenementen te testen op potentiële COVID-19-veiligheidsrisico's.

Het model kwam er in samenwerking met EventFlanders, de Alliantie van Belgische Event Federaties en het Expertisecentrum Publieke Impact van de Karel de Grote Hogeschool.

Er kwam tevens een **'COVID Infrastructure Risk Model'** voor uitbaters van permanente infrastructuur en een leidraad **'Coronapreventie in meeting-locaties'** die uitbaters van meetinglocaties in Vlaanderen aan de hand van een checklist informeert over hoe ze meetings en events veilig kunnen organiseren in tijden van corona.

We onderhielden ook regelmatige contacten met de congressector in Vlaanderen, en voorzagen actieve begeleiding en ondersteuning:

- Er vonden meerdere (virtuele) ontmoetingen plaats met de **Belgische Professionele Congresorganisatoren** (PCO's), om de stand van zaken te bespreken en af te stemmen welke maatregelen op korte, middellange en lange termijn moeten genomen worden.

- Via de **Meet in Flanders Academy** wordt de brede MICE-sector in Vlaanderen tweemaal per jaar voorzien van tips en advies inzake de organisatie van Internationale congressen en bijeenkomsten in Vlaanderen.

In de editie van juni kwamen het COVID Event Risk Model en de leidraad rond coronapreventie aan bod.

In december bespraken we onder meer de organisatie van hybride oplossingen voor congressen en vergaderingen.

Met internationale acties zorgden we ervoor dat Vlaanderen op de kaart bleef

**HET DOEL? BUITENLANDSE TOE-
RISTEN WARM BLIJVEN MAKEN OM
– VAN ZODRA DAT WEER KAN –
VLAANDEREN TE (HER)ONTDEKKEN.**

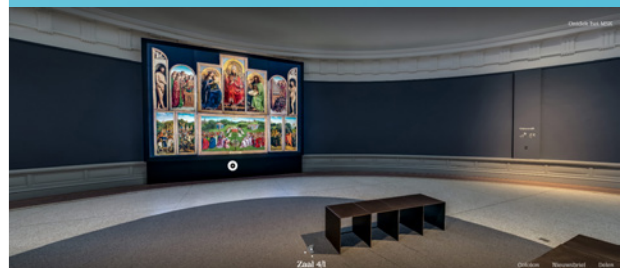

STAY AT HOME MUSEUM

Via het **Stay at Home Museum** konden kunstliefhebbers van over de hele wereld virtueel kennismaken met Vlaamse Meesters Van Eyck, Rubens, Ensor en het Hof van Busleyden.

In het Museum voor Schone Kunsten (MSK) was er zelfs een **360° virtuele tour** doorheen de Van Eyck-expo mogelijk.

Daarnaast boden de **virtuele 'Museum Tour'-rondleidingen** fans wereldwijd de kans om onze Vlaamse musea en hun collecties vanop afstand te ontdekken.

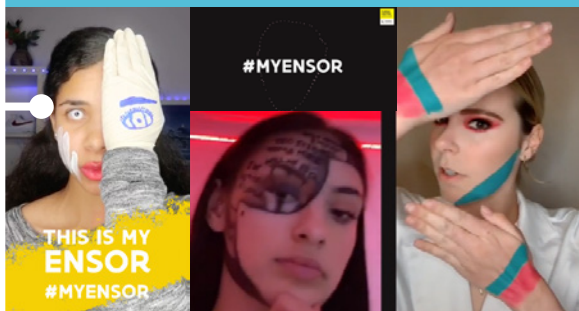

DE VLAAMSE KUNSTROOF

In Nederland droegen we bij tot de lancering van de podcastreeks 'De Vlaamse Kunstroof'. In de zesdelige reeks wordt gespeurd naar het missende paneel 'De rechtvaardige rechters' van het Lam Gods van Van Eyck. De podcast stond in december in de top 5 op Spotify, top 3 van Apple podcast en zelfs op nummer 1 in de top 100 podcasts bij iTunes.

TIKTOK-CAMPAGNE

Een internationale TikTok-campagne rond James Ensor bracht het werk van de Oostendse kunstenaar tot leven bij kinderen en jongeren wereldwijd.

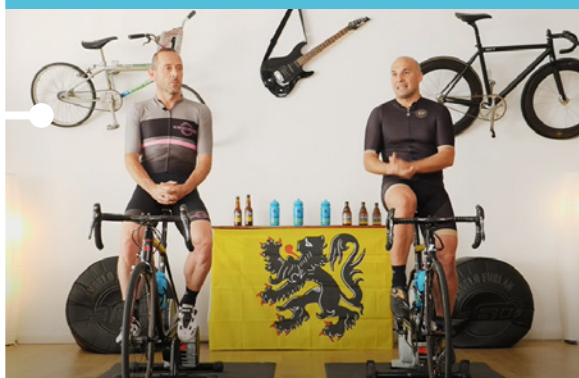

DE RONDE VAN VLAANDEREN

Wielerveden uit binnen- en buitenland konden de 104e editie van de Ronde van Vlaanderen virtueel beleven én aan de hand van een podcast de spannendste en meest ontroerende momenten van de Ronde herbeleven.

MASTERCLASS VIDEO'S

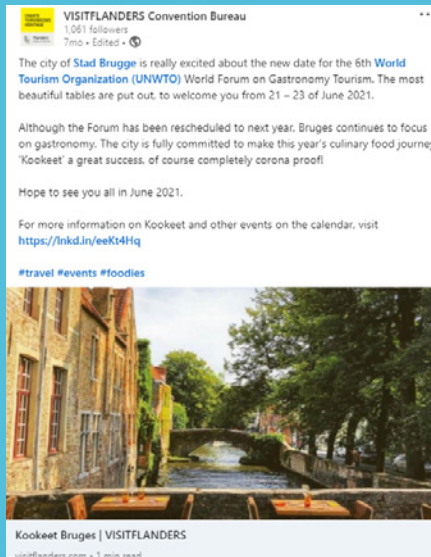
Via 'Master classes' video's in samenwerking met de Italiaanse touroperator Girolibero en voormalig profwielrenner Andrea Ferrigato stoomden we Italiaanse fietsfanaten klaar voor een volgende unieke beleving in Vlaanderen.

UNBOX FLANDERS RECIPES

Ook onze Vlaamse keuken bleven we promoten: met de 'Unbox Flanders recipes'-actie lieten we bekende internationale chefs een klassiek Vlaams gerecht bereiden. Geïnteresseerden konden de kookactiviteit volgen via een livestream.

FLANDERS FIELDS PASS

Om een bezoek aan de Westhoek in 2021 aan te moedigen en de terugkeer van internationale bezoekers naar de regio te stimuleren, ontwikkelden we samen met Westtoer de 'Welcome Back to Flanders Fields Pass'. Daarmee kunnen buitenlandse bezoekers gratis of met een fikse korting genieten van musea, attracties en belevingen. De Pass wordt gratis aangeboden bij een rechtstreekse boeking door diverse accommodaties in de Westhoek.

#FLANDERSHOMESTORIES

Nog in Italië lanceerden we een online influencer-campagne #flandershomestories waarbij influencers hun mooiste herinneringen aan Vlaanderen konden delen met hun volgers.

UITGESTELDE CONGRESSEN

Om uitgestelde congressen in Vlaanderen onder de aandacht te blijven houden, lanceerden we een brede internationale e-mail- en sociale mediacampagne. Tijdens de week waarin een bepaald congres normaal zou plaatsvinden, deelden we weetjes en andere relevante content rond het congressthema via gerichte e-mails en op de **LinkedIn-pagina van VISITFLANDERS Convention Bureau**. Het doel? Vlaanderen top of mind houden bij organisatoren van internationale associatiecongressen.

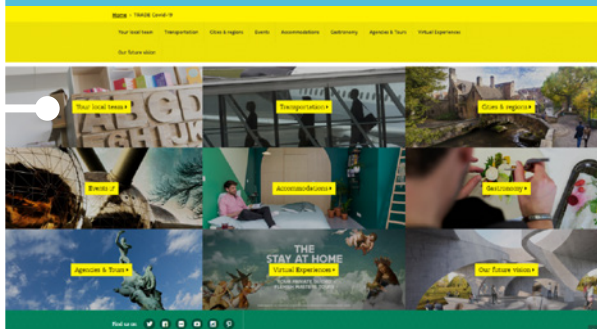
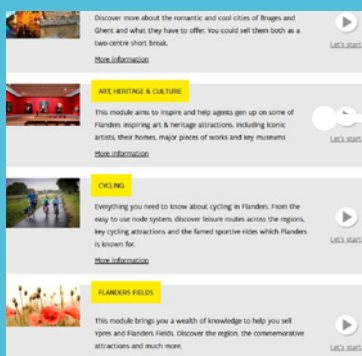

WE MISS YOU RUSSIA

Dat we de buitenlandse toeristen missen, lieten we hen uitdrukkelijk weten! De campagne van Vlaanderen Vakantieland werd ook in Nederland gelanceerd en zelfs in Rusland, met een aangepaste boodschap weliswaar: "We miss you Russia".

TRADE COVID-19-WEBSITE

Om touroperators zo goed mogelijk te ondersteunen bij de planning en uitvoering van professionele reizen naar Vlaanderen, richtten we een Trade COVID-19-website op.

ONLINE TRAININGSPLATFORM

We zetten in op de uitbreiding van een online trainingsplatform waar internationale reisagenten hun kennis over Vlaanderen vanop afstand kunnen bijschaven.

BIERGESCHENK

Om hen een hart onder de riem te steken, ontvingen heel wat internationale partners een biergeschenk uit Vlaanderen.

MEER INFORMATIE OVER ONZE BUITENLANDSE WERKING TIJDENS CORONA:
www.toerismevlaanderen.be/buitenlandse-werking

En ook...

Om museum- en attractiemedewerkers te ondersteunen ontwikkelden we een poster met tips over hoe om te gaan met bezoekers die de veiligheidsregels (al dan niet onbewust) niet correct naleven.

#ontdekkingstroef, zelfs tijdens corona: een initiatief van **Iedereen Verdient Vakantie** om Vlamingen te motiveren om hun eigen buurt op een andere manier te ontdekken.

#ontdekkingstroef

MEER DAN...

*Maar 2020 was meer
dan enkel corona...*

We zorgden ervoor dat
geplande projecten
en initiatieven van 2020
toch konden doorgaan.

Lees verder op de volgende pagina's.

2020 WAS HET VAN EYCK-JAAR

Enkele hoogtepunten uit dit laatste Vlaamse Meesters-jaar:

- **Op 23 januari 2020 werd het Van Eyck-jaar feestelijk ingezet** op Brussels Airport. Cultuur Gent, MSK Gent, Visit Gent, Brussels Airlines, Brussels Airport en Toerisme Vlaanderen gaven samen de aftrap.
- Op dezelfde dag organiseerde het team van Vakantieparticipatie een **netwerkmoment** naar aanleiding van de theatervoorstelling **Silence Please** in de Vooruit in Gent. Het was een **filosofische en artistieke zoektocht naar stilteplekken**. Het allereerste grootschalig stilte-onderzoek was de grondstof van de voorstelling. Cath Luyten, filosoof Jean Paul van Bendegem, pianist Jan Swerts en Peter De Wilde begeleidden de 400 genodigden op deze reis. Eerder op de dag gingen 90 partners uit het netwerk iedereen Verdient Vakantie op zoek naar wat stilte en stilvallen op vakantie kan betekenen.
- In samenwerking **met Visit Gent organiseerden we eind januari een persreis** die volledig in het teken stond van Van Eyck. 122 journalisten uit in totaal 14 verschillende landen kwamen op bezoek.
- In het **Museum voor Schone Kunsten (MSK)** opende de grootste Van Eyck-tentoonstelling ooit: **'Van Eyck. Een optische revolutie'**. Helaas werd die omwille van de coronacrisis vroegtijdig beëindigd.

- Via het **Stay at Home museum-initiatief** en later zelfs een **360° virtuele tour** doorheen het MSK, kreeg iedereen toch nog de kans om de tentoonstelling te ontdekken
- In november 2020 won de tentoonstelling de **prestigieuze Apollo Award voor 'Exhibition of the Year'**.

IN DE PERS

De pers aandacht voor activiteiten rond Van Eyck was enorm (zowel in het binnen- als buitenland).

OMG!
VAN
EYCK
WAS
HERE.

Reizen naar Morgen

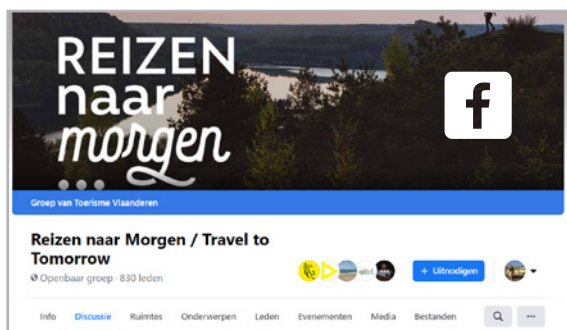
2020 was ook het jaar waarin de Reizen naar Morgen-visie verder werd uitgetekend en de strategie meer vorm kreeg:

- **Reizen naar Morgen werd opgenomen in verschillende provinciale, regionale en lokale beleidsplannen** (Westtoer, Mechelen, Meetjesland,...).

- **Het hoogtepunt: de lancering van het Reizen naar Morgen-boek**

In het boek wordt de theorie geschetst van de transformerende kracht van toerisme. Er worden kritische vragen beantwoord met betrekking tot deze transformatie en concrete tips gegeven over hoe bezoekers, bewoners en ondernemers daarmee in de praktijk aan de slag kunnen gaan.

- **De Reizen naar Morgen community breidde fors uit:** trotse ondernemers, bezoekers, bewoners en plekhouders deelden inspirerende praktijkvoorbeelden en verhalen via de Reizen naar Morgen-groep op Facebook en de website.

REIZEN
naar
morgen
...

- **Ook Ensor reisde in 2020 naar Morgen:** een mooi voorbeeld van hoe we de visie omzetten in de praktijk. Kunstenaar Athos Burez maakte een hedendaagse vertaling van het werk 'De Baden van Oostende'. Daarin vestigt hij de aandacht op heel wat actuele thema's, zoals migratie, milieuvervuiling en diversiteit.

- **De Reizen naar Morgen-visie werd opgepikt in diverse (internationale) media,** waaronder in de New York Times.

VisitFlanders, the tourism organization representing the Northern Belgium region, used local input to rethink its mission, repositioning its stance from growing travel for the sake of the economy to creating an "economy of meaning," according to its master plan. That includes, among other initiatives, linking visitors with locals who share their passions for things like history or food and making storytelling central to sites like its World War I battlefields.

"We've managed to shift the thinking from having their primary objective be about growing the numbers, to creating flourishing destinations, flourishing communities and having them say what kind of tourism they want," said Anna Pollock, the founder of *Conscious Travel*, an education and consulting enterprise devoted to positioning travel as a force for good, who worked with VisitFlanders.

Meer over Reizen naar Morgen:
www.reizennaarmorgen.be

Ook in 2020 verleende Toerisme Vlaanderen steun aan projecten die de toeristische aantrekkingskracht van Vlaanderen voor potentiële toeristen vergroten.

Er kwam opnieuw een subsidieoproep voor uitbaters van Toerisme voor Allen-verblijven: in totaal ging er **1.500.000 EURO** naar 71 jeugdverblijven om hun verblijf brandveiliger, moderner en kindvriendelijker te maken.

Kind- en familievriendelijke infrastructuur

Om het logiesaanbod te versterken kregen 69 logiesuitbaters verspreid over heel Vlaanderen **2.000.000 EURO** aan financiële steun voor kind- en familievriendelijke infrastructuur, voor het verhogen van de toegankelijkheid en zorg en voor de aanleg of inrichting van kampeerautoplaatsen.

We kenden **945.000 EURO** toe aan in totaal 26 'Iedereen Verdient Vakantie'-projecten

De projecten focussen op het mogelijk maken van een vakantie voor individuen of groepen die vakantiedrempels ervaren die ze moeilijk op eigen kracht kunnen overwinnen.

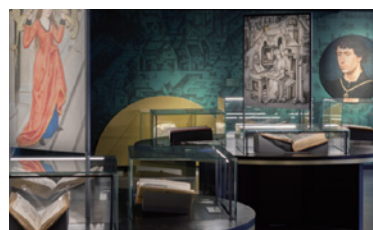
Na bijna drie jaar sluiting heropende het Ensorhuis in Oostende voor het grote publiek. Toerisme Vlaanderen investeerde **1.809.870 EURO** in het toegankelijk en familievriendelijk herinrichten van het huis en de uitbreiding ervan met een interactief belevingscentrum.

MEER DAN...

Ook het KBR-museum opende de deuren

Bezoekers kunnen er een unieke collectie ontdekken van boeken van de bibliotheek van de Bourgondische hertogen. We investeerden **2.300.000 EURO** in dit project.

*De toptentoonstelling 'Tussen Hemel en Aarde – Beleef Het Laatste Avondmaal van Bouts' werd gelanceerd in de Sint-Pieterskerk in Leuven. Onze bijdrage bedroeg **568.674 EURO**.*

In Brugge opende 'Sacred Books | Secret Libraries'.

Het Engels Klooster en het klooster van de Ongeschoeide Karmelieten te Brugge openden voor het brede publiek. We investeerden **321.000 EURO** in dit belangrijk pilootproject voor de ontsluiting van religieus erfgoed.

De Flandrien Challenge zag het levenslicht

Een sportieve uitdaging waarbij fietsers een echte Flandrien kunnen worden door in 72 uur tijd de 59 Strava-segmenten over Vlaamse hellingen en kasseien af te leggen. Het is het laatste initiatief binnen het hefboomproject 'Homeland of Cycling', waarin Toerisme Vlaanderen in totaal **400.000 EURO** investeerde.

De aftrap van het project 'Van Steen tot Steen langs de Schelde' werd gegeven in het kasteel van Laarne. Het doel is om de kastelen van Bornem, Wissekerke en Laarne de komende jaren te laten uitgroeien tot sterke toeristische producten. In totaal zullen we ruim **4.300.000 EURO** investeren in dit project.

TOEGANKELIJKHEID TROEF

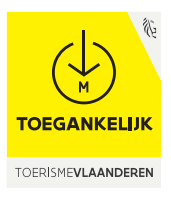
Toegankelijk toerisme maakt van Vlaanderen een aantrekkelijke plek voor iedereen. Ook in 2020 zetten we ons in om ervoor te zorgen dat elke gast, elke bezoeker volop kan genieten van wat Vlaanderen te bieden heeft. Jong of minder jong, met of zonder een beperking.

- Het gebouw van Toerisme Vlaanderen aan de Grasmarkt in Brussel behaalde het **A-label 'toegankelijk kantoorgebouw'** van Inter.

- De video 'Charlotte Claes – Citytripper' van de stad Mechelen en Toerisme Vlaanderen won een **Video Experience Day award binnen de categorie 'sensibilisering'**. De video zet het toegankelijk aanbod van de stad Mechelen in de kijker.

TOERISMEVLAANDEREN

- **Thor Central in Genk ontving als eerste meetinglocatie het M-label.**

Het label geeft aan in welke mate een congreslocatie toegankelijk is en duidt aan dat de locatie voldoet aan de criteria voor bezoekers in een rolstoel en mensen met een auditieve of visuele beperking.

- Bijna 200 toeristische ondernemers schreven zich in voor onze vorming 'Toegankelijk toerisme'. Tijdens dit webinar deelden we onder meer praktische tips over het toegankelijker maken van de dienstverlening en lichtten we enkele algemene principes toe, zoals de toegankelijkheidsketen en Universal Design.

- Na een herscreening herbevestigden 18 logies en 1 infokantoor hun A+-label en 33 logies hun A-label.

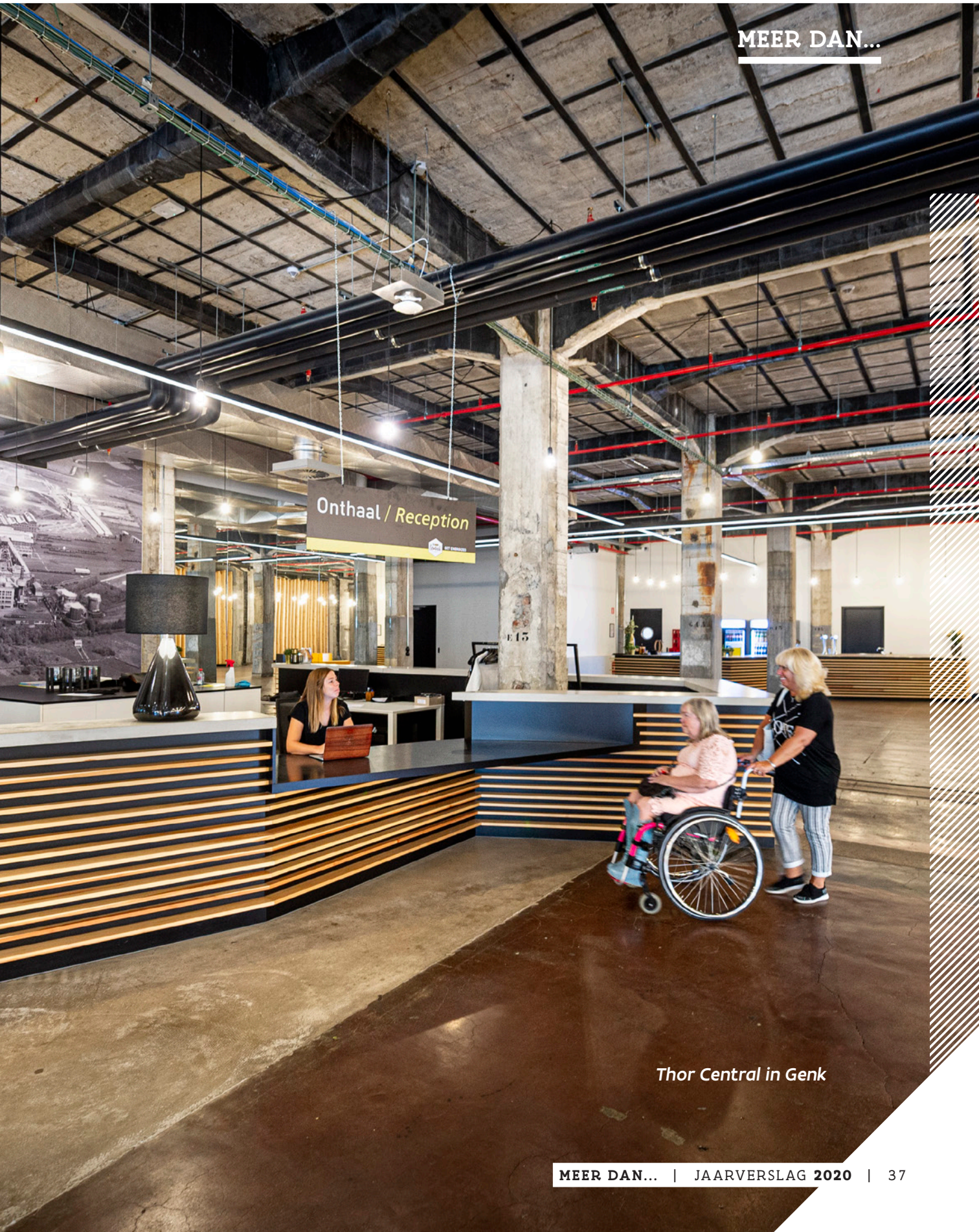

TOERISMEVLAANDEREN

TOERISMEVLAANDEREN

- 2 nieuwe logies en 1 nieuw infokantoor ontvingen het A+-label en 11 logies en 3 infokantoren het A-label. Meer info over de toegankelijkheidslabels: www.toerismevlaanderen.be/toegankelijkheidslabel

Onthaal / Reception

Thor Central in Genk

TOPEVENEMENTEN IN VLAANDEREN VIA EVENTFLANDERS

Via **EventFlanders** profileren we Vlaanderen steeds meer als een kwaliteitsvolle bestemming voor tal van belangrijke evenementen met internationale uitstraling.

EventFlanders werd opgericht in 2016 in de schoot van Toerisme Vlaanderen in nauwe samenwerking met Sport Vlaanderen, het departement Cultuur, Jeugd en Media en het departement Buitenlandse Zaken. De organisatie scant proactief het nationale en internationale evenementenveld en brengt zo jaarlijks verschillende topevenementen naar Vlaanderen:

- Het hoogtepunt was de European Open die in 2020 – ondanks de coronacrisis – toch doorging in Antwerpen.
- Werden uitgesteld naar 2021: De World Choir Games, De Flanders Food Week en de World's 50 Best Restaurant Awards.

Vlaanderen als kwalitatieve en innoverende congresbestemming

Toerisme Vlaanderen leverde ook in 2020 tal van inspanningen om Vlaanderen te doen uitgroeien tot een **internationale topbestemming voor meetings en congressen**:

- Het netwerk **'Flanders Heritage Venues'** groeide met 9 nieuwe congreslocaties. Het zijn blikvangers om internationale associaties te overtuigen om hun congres of meeting in Vlaanderen te organiseren en een blijvende indruk te maken op internationale congresorganisatoren en -deelnemers.
- In de herfst van 2020 brachten we de Flanders Heritage Venues en de lokale congresbureaus een eerste keer samen op een online event in Lamot. Het is de bedoeling dat zij uitgroeien tot een lerend netwerk.
- Een record aantal geïnteresseerden nam deel aan de digitale Meet in Flanders Academy sessies. In totaal waren er een 450-tal deelnemers voor beide sessies samen.
- Op pagina 20 gaven we al een overzicht van onze inspanningen om meetings en congressen veilig te laten verlopen tijdens de coronacrisis. In november werden die inspanningen beloond met de gerenommeerde Marketing Award van de internationale congres- en conventieassociatie ICCA.

Het Congresbureau van Toerisme Vlaanderen en de stedelijke en regionale congresbureaus gingen - ondanks de moeilijke periode - ook onverminderd verder met het aantrekken van nieuwe congressen. In 2020 slaagden ze erin om 721 potentiële Internationale Associatiecongressen te kwalificeren als goed potentieel voor Vlaanderen, en daarvan 50 congressen te bevestigen voor de komende jaren.

Werken aan professionalisering en kwaliteit

Toeristisch Vlaanderen wordt steeds kwalitatiever en professioneler:

- In totaal namen er meer dan 120 geïnteresseerden deel aan de verschillende activiteiten die we organiseerden rond het project **'kwaliteit in gidsenwerking'**. Al deze activiteiten gingen omwille van de coronacrisis virtueel door.

MEER DAN...

toeristische kampeerbeleving

- Na twee volgeboekte inspiratiedagen over toeristische kampeerbeleving werd het **begeleidings-traject toeristische kampeerbeleving** opgestart. Het traject biedt 14 erkende kampeerbedrijven die willen vernieuwen de kans om zich te laten begeleiden bij het versterken van de toeristische kampeerbeleving op hun terrein.
- 40 museum- en attractiemedewerkers ronden met succes het **begeleidingstraject 'Door de bril van de Bezoeker'** af. Een jaar lang leerden zij hoe ze met mensgericht ontwerp kunnen bijdragen aan een optimale bezoekerservaring binnen hun museum of attractie.
- 27 kuststranden kregen een **Blue Flag label**. Dit internationaal label beloont stranden, jachthavens en vijvers die uitblinken in kwaliteit en duurzaamheid. Met nu in totaal 46 Blue Flag-locaties in Vlaanderen plaatsen we ons op de kaart als een duurzame en kwalitatieve toeristische bestemming.
- De eerste van acht nieuwe iconofietsroutes werd uitgerold: **de Kustfietsroute**. De uitrol van deze routes kadert binnen het project 'Toeristisch en recreatief fietsen in Vlaanderen 2020-2025'.
- Ook op het vlak van logeren in Vlaanderen streven we naar topkwaliteit- en dienstverlening. Er werden 1370 logies erkend door Toerisme Vlaanderen. Bijna 8 van de 10 logies aan wie een erkenning werd toegekend, koos ook voor een sterrenclassificatie. In totaal werden er 3135 sterren toegekend aan 894 logies.

DOOR DE BRIL VAN DE BEZOEKER

BLUE FLAG LABEL

DE KUSTFIETSRUTE

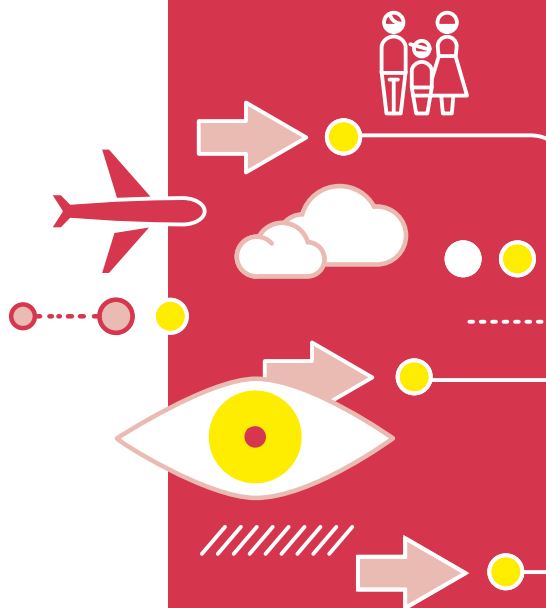
METEN IS WETEN

Naast de coronamonitoring (vanaf pag. 8) analyseerden we het afgelopen jaar ook andere, meer algemene data waar we in de toekomst op kunnen inspelen.

We introduceerden een **gloednieuwe bezoekersbarometer** voor musea en attracties. De barometer bezorgt ons inzichten in de bezoekerscijfers van het vrijetijdsaanbod in Vlaanderen.

Na het onderzoek in de kunststeden, vond er in 2020 een **bewonersonderzoek** plaats in Genk en Ieper. Het onderzoek in Genk kwam er in samenwerking met Hogeschool PXL en dat in Ieper in samenwerking met de KU Leuven. Het doel? De houding van de Ieperlingen en Genkenars nagaan tegenover het toerisme in hun stad. Uit de resultaten blijkt dat bijna 8 op de 10 inwoners het toerisme in zijn/haar stad steunt.

Toeristisch Vlaanderen in het buitenland

Pagina 22 tot 25 biedt al een uitgebreid overzicht van de acties die we het afgelopen jaar in het buitenland ondernamen als antwoord op de coronacrisis. Maar er gebeurde nog meer:

- Begin 2020 was er de **feestelijke lancering van de eerste nachttrein van Wenen naar Brussel**.
- Er vond een **virtuele Australian and New Zealand Army Corps (ANZAC)-herdenking** plaats in Australië, Nieuw-Zeeland en het Verenigd Koninkrijk. Er was een livestream herdenkingsbeiaardconcert van Visit Ieper en het Memorial Museum Passchendaele 1917 deed een oproep aan de WOI-gemeenschap om een foto van zichzelf te delen met de hashtag #StandAtDawn in de hand bij zonsopgang.
- In Duitsland gingen we de **samenwerking aan met Komoot** om het recreatief fietsen in Vlaanderen te promoten.

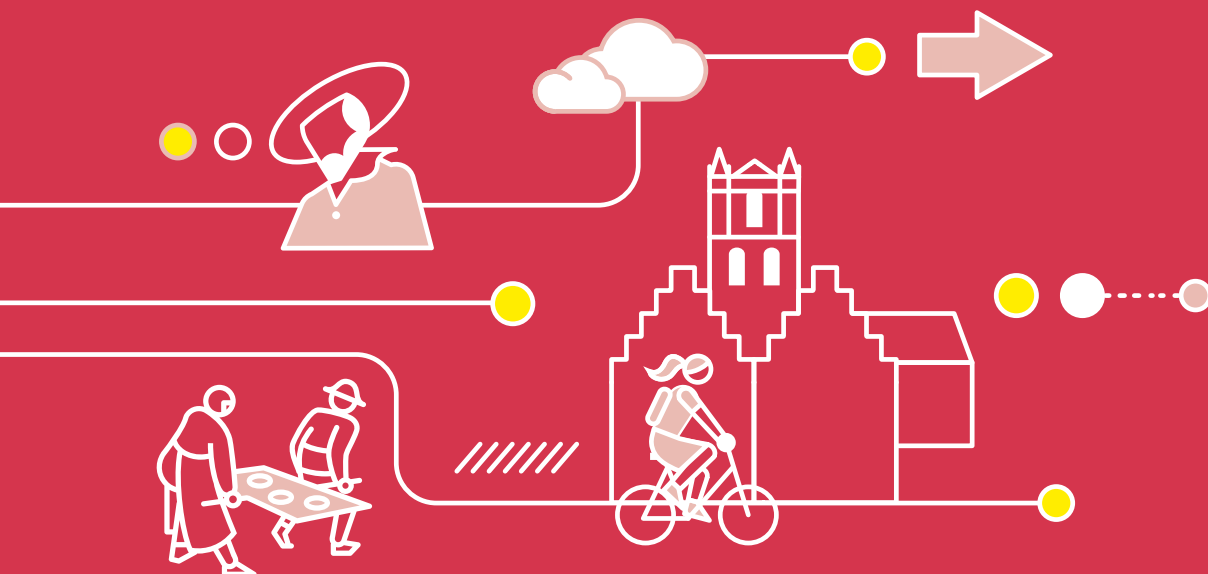
(lees verder op de volgende pagina)

KOMOOT

- In Frankrijk zetten we een **samenwerking** op met OUI.SNCF (het online reisbureau van de Franse nationale spoorwegaanschaap SNCF) en promootten zo Vlaanderen als bestemming via onder meer de Thalys-nieuwsbrief.
- Ook werkten we samen met **diverse media** met als doel om Jan Van Eyck en zijn geboortestad Gent in de kijker te zetten. Zo lanceerden we samen met het online reisbureau TravelZoo een inspiratiecampagne waarbij ze in een uitgebreid artikel interessante tips deelden voor een tripje naar Gent. Ook gingen we de samenwerking aan met het kunstmagazine Arts in the City waarin tevens twee artikels verschenen over de Vlaamse Meester en activiteiten rond zijn werk.
- In Detroit, Noord-Amerika namen we deel aan een **Bruegelavond** in het kader van de focustentoonstelling 'The Wedding Dance Revealed' georganiseerd door het Detroit Institute of Arts (DIA). De tentoonstelling kwam er ter gelegenheid van de 450ste verjaardag van het overlijden van Pieter Bruegel.

Pers

Onze woordvoerder bracht ook in 2020 onze standpunten, werking en resultaten op een regelmatige en positieve manier in het nieuws:

- **Ons agentschap kwam in 2020 aan bod in 485 artikels, reportages en interviews** in de Vlaamse geschreven en audiovisuele pers. Dit betekent dat de opinie, werking of resultaten van Toerisme Vlaanderen elke dag minstens 1 keer ter sprake kwamen in de algemene binnenlandse nieuwspers.
- **De woordvoerder beantwoordde in 2020 ook 420 vragen van pers, de toeristische sector en het publiek.** Tijdens de corona-lockdownperiodes lag het aantal persvragen 3 keer hoger dan normaal.

FUN FACT

Persvragen zijn rare dingen. Ze komen binnen op de meest onverwachte momenten. Lang niet alleen tijdens de klassieke werkuren dus, maar vaak ook 's avonds en in het weekend. Toch maakt Toerisme Vlaanderen er een erezaak van om ze binnen de 4 uur (een halve dag dus) te beantwoorden. Dat is in 2020 in zo goed als alle gevallen gelukt.

